

Sygnatura akt II Ca 421/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jarosław Tyrpa (sprawozdawca)
Sędziowie:	SO Lucyna Rajchel SO Krzysztof Lisek

Protokolant: starszy protokolant sądowy Ewelina Haziór

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2017r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...)

przeciwko S. M. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie

z dnia 10 sierpnia 2016 r., sygnatura akt XII C 670/16/P

uchyla zaskarżony wyrok, znosząc postępowanie poczynszy od wydania w dniu 25 stycznia 2016 roku zarządzenia o doręczeniu pozwanemu odpisu postanowienia z dnia 25 stycznia 2016 roku i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Podgórze w Krakowie do ponownego rozpoznania.

SSO Krzysztof Lisek SSO Jarosław Tyrpa SSO Lucyna Rajchel

Sygn. akt II Ca 421/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 10 kwietnia 2017 roku

Strona powodowa (...)domagała się zasądzenia od pozwanego S. M. (1) kwoty 47 682, 80 zł z umownymi odsetkami od kwoty 28 350, 46 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz ustawowymi odsetkami od kwoty 19 332, 34 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a nadto zasądzenia kosztów procesu.

Strona powodowa powoływała się na nabycie od Banku wierzytelności z tytułu udzielonego kredytu, którego pozwany nie spłacił.

Pozwany S. M. (2) nie zajął stanowiska w sprawie. Korespondencja dla pozwanego była kierowana na adres (...), ul. (...) i wróciła z adnotacją „nie podjęto w terminie”.

Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie wyrokiem zaocznym z dnia 10 sierpnia 2016 r., sygn. akt XII C 670/16/P oddalił powództwo, nie obciążając strony powodowej kosztami postępowania ponad już poniesione. Zdaniem Sądu pierwszej instancji strona powodowa nie wykazała zasadności swojego roszczenia.

Apelację od powyższego wyroku złożyła strona powodowa, zaskarżając go w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie kosztów, względnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Zaskarżonemu wyrokowi strona powodowa zarzuciła:

1. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów poprzez wyprowadzenie wniosków sprzecznych z zasadami prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego przy dokonaniu oceny wiarygodności i mocy materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, które miało zasadniczy wpływ na wynik sprawy poprzez przyjęcie, iż:

- powód nie udowodnił dochodzonego roszczenia, gdyż z załącznika do umowy cesji wierzytelności wynika, iż strona powodowa nabyła wierzytelność w stosunku do pozwanego z tytułu umowy o kredyt zawartej w dniu (...), powód zaś dołączył do pozwu umowę kredytu konsolidacyjnego z dnia (...) podczas, gdy z umowy kredytu złożonego przez powoda jako dowód wynika, iż została ona jedynie sporządzona dnia (...), natomiast podpisana została przez pracownika Banku w dniu (...) i ta data zgodnie z § 14 pkt 6 umowy stanowi datę zawarcia umowy kredytu;

- powód nie wykazał, że Bank wypowiedział pozwanemu umowy a tym samym, że cała wierzytelność wynikająca z umowy zawartej w dniu (...) stała się wymagalna podczas, gdy postanowienia umowy kredytu wprost w swojej treści wskazują na datę wymagalności roszczenia z niej wynikającego, wiążąc ją z datą płatności dla każdej z rat z osobna, zaś wypowiedzenie umowy jest jedynie możliwością Banku, którego cel należy rozpatrywać przez pryzmat możliwości postawienia całego zadłużenia w stan natychmiastowej wymagalności;

- powód nie udokumentował skuteczności doręczenia korespondencji podczas gdy powód wysłał wszelką korespondencję na adres wskazany w umowie, a pozwany nie kwestionował skuteczności doręczenia jakiegokolwiek korespondencji;

2. naruszenie art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c., które miało wpływ na wynik sprawy poprzez przerzucenie na stronę powodową ciężaru wykazania wysokości dochodzonego roszczenia podczas, gdy powód przedłożył umowę z dnia (...), bankowy tytuł egzekucyjny z dnia (...), postanowienie o nadanie klauzuli wykonania z dnia (...), umowę przelewu wierzytelności z dnia (...), zawiadomienie o przelewie z dnia 22 kwietnia 2015 roku, wezwanie do zapłaty z dnia 7 maja 2015 roku, wyliczenie odsetek należnych od pozwanego pomimo faktu, iż pozwany nie kwestionował żądania w żadnej części;

3. naruszenie art. 339 § 2 k.p.c., które miało wpływ na treść wyroku, poprzez uznanie, iż w przedmiotowej sprawie zachodzą uzasadnione wątpliwości uniemożliwiające wydanie wyroku zaocznego uwzględniającego powództwo podczas, gdy Sąd zupełnie pominął, iż rezygnacja powoda z dalszego wykazywania roszczenia związana była z całkowitą bezczynnością pozwanego, zaś z brzmienia tego przepisy wynika, iż wydanie wyroku oddalającego powództwo jest możliwe jedynie w sytuacji, gdy przytoczone przez powoda twierdzenia budzą uzasadnione wątpliwości same w sobie albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Pozwany S. M. (2) nie zajął stanowiska w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W art. 379 k.p.c. wśród przesłanek nieważności postępowania ustawodawca w punkcie 5 wymienił sytuację, w której strona została pozbawiona możliwości obrony swoich spraw. W judykaturze Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że nieważność postępowania w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. zachodzi wówczas, gdy strona procesu, wbrew swej woli, zostaje faktycznie pozbawiona możliwości działania (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 1961 r., 3 CR 953/60, „Nowe Prawo” 1963 nr 1, s. 117; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 1999 r., II PR 371/65, OSNCP 1966 nr 10, poz. 172; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 1999 r., II CKN 318/98, niepublikowany). Przytoczona podstawa nieważności postępowania jest spełniona, jeżeli z powodu wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, których nie można było usunąć przed wydaniem orzeczenia w danej instancji, strona nie mogła - wbrew swej woli - brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części (por. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 10 czerwca 1974 r., II CR 155/74, OSPiKA 1975 z. 3, poz. 66; z dnia 6 marca 1998 r., III CKN 34/98, Prok. i Pr. 1999 nr 5, poz. 41 - dodatek; z dnia 10 maja 2000 r., III CKN 416/98, OSNC 2000 nr 12, poz. 220; z dnia 10 lipca 2002 r., II CKN 822/o; niepublikowane; z dnia 28 listopada 2002 r., II CKN 399/01, niepublikowane i z dnia 22 maja 2014 r., IV CSK 545/13, niepublikowane). Sytuacja taka zachodzi zaś m.in., gdy wady zawiadomienia o terminie rozprawy, jedynej albo bezpośrednio poprzedzającej wydanie orzeczenia, uzasadniały odroczenie rozprawy, a sąd rozpoznał sprawę i wydał orzeczenie (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 lipca 1974 r., II CR 331/74, OSNC 1975 nr 5, poz. 84; z dnia 15 stycznia 1999 r., II CKN 139/98, z dnia 6 marca 2002 r., III RN 12/01, niepublikowany; z dnia 8 stycznia 2004 r., I CK 19/03, niepublikowany; z dnia 15 grudnia 2006 r., I PK 122/05, OSNP 2006 nr 21-22, poz. 325; z dnia 7 lutego 2013 r., II CSK 325/12, niepublikowany).

Jak wynika z akt sprawy wszelkie doręczenia dla pozwanego dokonywane były na wskazany w pozwie adres ul. (...), (...), gdzie wracały z adnotacją „nie podjęto w terminie” i były uznawane przez Sąd Rejonowy, jako skutecznie doręczone w trybie art. 139 § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy nie dokonał weryfikacji tak wskazanego adresu pozwanego w Systemie PESEL SAD, gdzie znajduje się informacja o tym, że pozwany wymeldował się z podanego przez stronę powodową adresu jeszcze przed wniesieniem pozwu, co Sąd Okręgowy ustalił na podstawie zapisku urzędowego sporządzonego w postępowaniu apelacyjnym z dnia 9 marca 2017 roku (k. 116/2). Informacja o niezamieszkiwaniu pozwanego pod wskazanym w pozwie adresem została potwierdzona ustaleniami (...), który w piśmie z dnia 21 marca 2017 roku (k. 120) poinformował o tym, że z poczynionych ustaleń wynika, iż pozwany spod adresu (...) ul. (...) wyprowadził się około trzy lata temu, co koresponduje z danymi w systemie PESEL SAD, gdzie został ujawniony obecny adres zameldowania pozwanego (...) ul. (...), na który Sąd Okręgowy doręczył pozwanemu zawiadomienie o terminie rozprawy apelacyjnej, które zostało odebrane przez dorosłego domownika (k. 122).

Doręczenie zastępcze w trybie art. 139 § 1 k.p.c. jest skuteczne, gdy miejsce zamieszkania adresata (art. 126 § 2 k.p.c.) nie budzi wątpliwości (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 1995 roku, III CRN 4/95, nie publik.). Podstawowym warunkiem skuteczności zastępczego doręczenia, o którym mowa w art. 139 § 1 k.p.c., jest bowiem prawidłowy adres osoby, do której pismo sądowe jest adresowane. Przepis ten zakłada bowiem, że adresat mieszka pod wskazanym adresem, a jedynie zachodzi niemożność doręczenia mu pisma w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających. „Mieszkaniem” w rozumieniu art. 139 § 1 k.p.c. jest lokal w miejscowości, o jakiej mowa w art. 25-28 k.c., w którym adresat (albo osoba wymieniona w art. 26 i 27) przebywa z zamiarem stałego pobytu. Jeżeli powód podał w pozwie nieaktualny adres strony pozwanej doręczenie zastępcze na podstawie art. 139 § 1 k.p.c. przez złożenie pisma w placówce pocztowej nie może być skuteczne, ponieważ nie ma możliwości dochowania wymaganego w tym przepisie umieszczenia zawiadomienia o pozostawieniu pisma w placówce pocztowej na drzwiach mieszkania adresata lub w jego skrzynce pocztowej. Brak adnotacji poczty, że adresat nie mieszka pod wskazanym adresem lub że wyprowadził się nie sankcjonuje wadliwego doręczenia, zwłaszcza, że doręczyciel może nie wiedzieć, kto mieszka pod wskazanym adresem (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2009 roku, IV CNP 87/08, nie publik.).

Zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c. sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Dokonanie doręczeń dla pozwanego przez Sąd Rejonowy

na adres, pod którym pozwany ten nie zamieszkuje skutkuje stwierdzeniem nieważności postępowania, albowiem pozwany - wbrew swej woli – nie mógł brać i nie brał udziału w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji. Skutkuje to uchyleniem - na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. - zaskarżonego wyroku, zniesieniem postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania przez Sądowi pierwszej instancji. Nieważność postępowania przed Sądem pierwszej instancji zaistniała już z chwilą wydania w dniu 25 stycznia 2016 roku zarządzenia o doręczeniu postanowienia o stwierdzeniu niewłaściwości na adres, pod którym pozwany nie zamieszkiwał. Tym samym zachodzi potrzeba nie tylko zarządzenia doręczenia odpisu pozwu na właściwy adres i zawiadomienia pozwanego o rozprawie na ten adres, ale także doręczenia odpisu postanowienia z dnia 25 stycznia 2016 roku, które zostało wydane na posiedzeniu niejawnym i jako takie winno podlegać doręczeniu (art. 357 § 2 k.p.c.).